

A KÖR kiállítására

1974-ben Rétságon néhány kultúra, elsősorban a képzőművészet iránt elkötelezett ember egy baráti társaságot hozott létre. Körnek neveztük el. Azért, mert a Kör a leg demokratikusabb forma. Mindenki egyenlő benne, egyforma helyet foglalhat el egy képzeletbeli, egy virtuális asztal körül. Nincs vezető, nincs kényszer, nincs kötelező téma. Egy dolog létezett: többet, mélyebbet, igazabbat megtudni a világról, megbeszélni olyasmit melyeknek akkor még nem volt szabad tere. Szűk közösség volt ez. Szinte mindenkit foglalkoztatott egy belső alkotói folyamat, egy kibontakozási-, egy közösséghez tartozási vágy, ahol helye van a demokratikus folyamatoknak, útkereséseknek.

Abban hittünk, hogy a kultúránk alapvetően közösségi indíttatású és abban, amit Goethe fogalmazott meg a legszebben, hogy: kell az embernek az ember.

Viszonylag szűk társaság volt ez, ajánlással lehetett belépni, mint egy szabadkőműves páholyba. Belül viszont határtalan tágasságot adott a szabadság, hogy nincs önkorlátozás, hogy szabad a szó, a gondolat, hogy a legbelsőbb folyamatok is a felszínre kerülhetnek, megerősítést, vagy kritikát kapva. Vekkerdi László tudománytörténész, Heleszta Sándor szociológus volt többek között a vendégünk. Valami olyasmit éreztünk, hogy van lehetőségünk innen egy nógrád megyei kis településről is bekapcsolódní, vagy legalábbis megérteni a világ szellemi áramlatait. Nagy szavak ezek, de így éreztük.

2010 tavaszán Óvári János festőművész hívó szavára újra alakult a Kör. A művelődési központ ad nekik otthont. Független, nyitott önfenntartó közösség. Szinte azonos gondolatokkal hittel, mint a korábbi. Azt jelezve, hogy még mindig szüksége van az embernek az emberre. Szükség van a szellemi párbeszédre. Hangsúlyozzák, hogy nem kívánnak beavatkozni egymás alkotói folyamatába, nem vindikálják a jogot a kizárólagos értékek felállítására. Csak segíteni akarnak: kapcsolatot építeni, párbeszédet folytatni, erősíteni egymást.

Ők azt is megfogalmazták, hogy elkötelezettek szűkebb közösségük, településük, az ott élők iránt. Valójában nekik szeretnék művészetüket bemutatni, kulturális értékeket teremteni. Bennem csak kérdésként merül fel, hogy ezek a közösségek vajon mennyire tudják megbecsülni, kötni őket? Mennyire ismerik fel, hogy az ő életminőségük lesz gazdagabb általuk? Mennyire tudják inkább a kötést, mint az oldást gyakorolni?

A kiállítás igazi kohézióját, mondanivalóját ez adja. Mert az alkotói elképzelések, a megvalósult művek valóban sokféle világot mutatnak be.

Dobák B. József: tűzzománc képe, a Vasszegekkel veretel, azt mondja, hogy mindig lehet a megváltó szenvedését az ikonok világából, a mitológia, a történelem és a népművészet formanyelvéből merítve is újra és újra szenvedéllyel átélni.

Egyházy Gábor keramikus raku kerámiáji egy önálló szín és formavilágot mutatnak be. Művei azt sugallják, mintha neki már nem kellene az anyag ellenállását leküzdenie.

Girasek Károly fotós, az életből hozza képeit, biztos, alapos szakmai tudással.

Kazsimérszky Róbertet az örökké megújuló táj varázsa köti le. Finom érzékletes megjelenítés jellemzi.

Kolozsvári Grandpierre Miklós érzékeny, mives rézkarcokat hozott. Papagénája Mozart Varázsfuvolájából lép elő, újraértelmezve azt. Ahogy az opera szereplője is az átváltozások mestere, ez a mű is magán hordozza számos gondolat, asszociáció elindításának a lehetőségét. Éppúgy, mint például a Dalra-magra várva című képe.

Kovács László keramikus sajátos, egyéni forma és motívumvilágot mutat be a kiállított művein. A népi formavilágot a történelmi relikviákat értelmezi tovább a saját nyelvén.

Krasznainé Konczili Éva festő képeivel ragaszkodik a valósághoz, de foglalkoztatja a többszörös áttételű gondolatársítás is.

Makrai Adél festő is a Kör tagja, de ő már korábban önálló kiállítással mutatkozott itt be.

Nagy Gabi keramikus a sík kerámiáit keretbe fogott képekké szublimálja, benne az oroszlánnal, a griffmadárral, történelmi, mitológiai alkotókkal.

Óvári János festő korábbi önálló kiállításai után most kirobbanó színekkel, örömmel telített, tobzódó kolorista képeit hozta el.

Pekáryné Mindszenti Csilla finomívű tűzzománcai a lírával is vállal közösséget. Juhász Gyulát idézi: „A pillanat, mint a temetőben a gyík, úgy szalad, A percek, mint a sivatagban a homok, peregnek...”

Vigyinszky Attila expresszív festői világa hajlik a többdimenziós, az asszociációk világa felé.

Záhorszki Mónika grafikus leheletfinom grafikákat mutat be, melyek az álom és a valóság határán lebegnek. Érzékeny világa a költészettel tart szoros kapcsolatot.

A kultúra mindig is hordozta a teljes élet lehetőségét. Nem csak azért, mert ismereteket ad át, művészi élményben részesít, hanem azért is, mert az élet mindennapjait tölti meg értelemmel, tartalommal.

Abban bízom, hogy a kiállítás látogatóit is hozzásegítik az itt kiállított művek ezeknek a gondolatoknak a felismerésében.

Rétság 2011 március 9.

Végh Károly